

ERŐSSÉGEK BAJNOKAI PILOT PROGRAM

Tantárgyspecifikus ötletek

Korosztály: 10 - 20 éves korig

2020/21

Jobb Veled a Világ
Alapítvány

Jobb Veled a Világ Alapítvány

1145 Budapest, Columbus u. 37.
erossegekbajnokai@gmail.com

Tantárgyspecifikus ötletek

14. foglalkozás - TÁRSAS INTELLIGENCIA

Az itt látható feladatokat egy vagy több tantárgyhoz is megajánljuk. Használd fel, alakítsd át kreatívan és bátran a legkülönbözőbb tantárgyak esetében is, amelyekre mi esetleg most nem is gondoltunk. Sőt, a játékosítás során pontot, jelvényt vagy bármi más érhet, ha a gyerekek megcsinálják őket.

A) Miért nem vagyunk könnyörületesebbek?

Miért nem vagyunk könnyörületesebbek?

Nézzétek meg **Daniel Goleman** pszichológus 2007-es TED előadását!

https://www.ted.com/talks/daniel_goleman_why_aren_t_we_more_compassionate
(13:02)

Alakítsatok 3-4 csoportot és ismét nézzétek meg (angolul vagy magyar felirattal) az előadást. Foglaljátok össze 3 mondatban Goleman mondanivalójának lényegét!

Mit gondolsz:

- Hogyan lehet valódi kapcsolatot teremteni azokkal, akikkel együtt dolgozunk, tanulunk, együtt vagyunk?
- Mi az a "kollektív vakfolt"?
- Milyen dolgokat vettél már észre, amiket körülötted más nem?

Idő: 20-25 perc

Tantárgyi kapcsolódás:
mozgókép és médiaismeret,
etika, idegen nyelv

Módszer, munkaforma:
szemléltetés, közös
megbeszélés

Eszközigény: internet

Jobb Veléd a Világ

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>

B) Nézz fel!

Nézz fel!

Ellenőrizzétek, hogy hány ismerősötök, követőtök van a közösségi oldalakon - ha tagok vagytok.

A számokat adjátok össze és írjátok fel egymás alá.

- Mennyi az osztály átlag kapcsolati hálója?
- Mit gondoltok erről?

Térjete vissza az osztály kapcsolati hálójának összegéhez!

- Ha egy ennyi fős társaságban mindenki mindenkivel (covid-19 idején csakis kesztyűben) kezet fogott, akkor hány kézfogás történt összesen?
- Milyen matematikai szabályokat tudtok megfogalmazni a látott szám alapján?

Térj vissza saját ismerőseid, követőid számához! Hányan ismernek téged *igazán* közülük?

- Hogyan aránylik ez a két szám egymáshoz?

Nézzétek meg a Look up című filmet! (4:58)

- Te uralod az életedben a technikát, vagy az ural téged? - vizsgáljátok meg a kérdést egy 4 fokozatú véleményvonalra állással vagy online térben Menimeter szavazással: 1=abszolút én uralom a technikát, 2=nagyrészt én uralom a technikát, 3=kicsit uralom a technikát, 4=a technika ural engem.
- Mennyire van most jelen a szociális elszigetelődés az életedben (családod, barátokat, osztálytársakat is ide értve)? 1=egyáltalán nem, 2=kissé, 3=nagyrészt, 4=teljes mértékben.
- A technika inkább összeköt vagy inkább elválaszt? - vitassátok meg!
- Figyeld meg: milyen gyakran nézel egy barátod/rokonod/családtagod szemébe egy nap során! Előbb válassz egy személyt, majd tippelj meg egy számot, aztán a következő napon teszteld a valóságban!
- Lehet mély kapcsolatba kerülni a másikkal a virtuális térben? - vitassátok meg!
- Te hogyan hoznád ki a legtöbbet a mai napból a kapcsolatépítést, kapcsolatápolást tekintve?

- Vizsgáljátok meg az elhangzó angol nyelvű szöveget (előadója, szerzője **Gary Turk**), mint lírai műfajt!
- Hallottatok már a **slam poetry**ről? Nézzetek utána és vitassátok meg érvekkel alátámasztva véleményeteket, vajon Gary Turk munkája annak tekinthető?

Idő: min. 15 perc

Tantárgyi kapcsolódás:
matematika, magyar, angol,
etika

Módszer, munkaforma: vita,
szemléltetés

Eszközигény: internet

Jóbb Velük a Világ

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>

C) Tanmese

Ismerkedj meg az alábbi mesével!

Max Lucado: Értékes vagy!

A foltmanók kicsi, fából készült emberkék voltak. Mindannyian Éli fafaragómester keze alól kerültek ki. A mester műhelye messze fent a hegyen állt, ahonnan szép kilátás nyílt a foltmanók kicsi falujára. Mindegyik manó másmilyen volt. Egyiknek nagy volt az orra, a másoknak a szája. Némelyek magasak voltak, mások pedig alacsonyak. Egyesek kalapot hordtak, míg mások kabátot viseltek. Két dolog azonban közös volt bennük: ugyanaz a fafaragó készítette őket, és ugyanabban a faluban laktak.

A foltmanók egész életükben, minden áldott nap matricákat osztogattak egymásnak. Minden manónak volt egy doboza tele arany csillag matricával, és egy másik doboza tele szürke pontokkal. Naphosszat a falut járták, és mást sem csináltak, mint csillagokat vagy pontokat ragasztgattak egymásra. A csinosak és jóvágásúak, akik szépen csiszoltak és fényesre festettek voltak, mindig csillagot kaptak. De akik érdes fából készültek, vagy már pattogott róluk a festék, azok bizony csak szürke pontra számíthattak.

A tehetségesek is csillagot kaptak. Némelyikük könnyedén a feje fölé emelt hatalmas fa rudakat vagy átugrott magas dobozok fölött. Mások bonyolult szavakat használtak vagy gyönyörű dalokat énekeltek. Őket mindenki elárasztotta csillaggal. Némely foltmanónak az egész testét csillagok borították! Persze mindig nagyon jól érezték magukat, amikor csillagot kaptak. Így aztán újabb és újabb dolgokat találtak ki, hogy ismét kiérdemeljék a csillagot.

Mások viszont nem voltak olyan ügyesek. Nekik mindig csak szürke pont jutott. Pancsinelló is egy ilyen foltmanó volt. Próbált magasra ugrani, de mindig csak nagyot esett.

Erre persze rögtön köré gyűltek néhányan, hogy ráragasszanak egy-egy szürke pontot. Néha eséskor megkarcolta a testét. Ilyenkor újabb pontokkal halmozták el. Aztán, ha megpróbálta kimagyarázni az esetet, biztos valamit bután fogalmazott meg, amiért persze még több pontot ragasztottak rá. Egy idő után olyan sok szürke pont lett rajta, hogy már az utcára sem mert kimenni. Félt, hogy valamit megint elügyetlenkedik, például elfelejt sapkát húzni, vagy belelép egy tócsába, és ezzel még több rossz pontot szerez. Sőt, néha már minden ok nélkül is ráragasztottak egy-egy szürke pontot, pusztán azért, mert látták, hogy már úgylis olyan sok van rajta. „Sok szürke pontot érdemel – mondogatták egymásnak. – Ő aztán tényleg nem jó foltmanó!” Egy idő után már maga Pancsinelló is elhitte ezt. „Nem vagyok jó foltmanó” – gondolta. Amikor nagy ritkán kiment az utcára, csak olyan manókkal lófrált, akiken szintén sok szürke pont volt. Köztük jobban érezte magát.

Egy nap találkozott egy olyan manóval, aki egészen más volt, mint a többi. Nem volt rajta sem csillag, sem pont. Egyszerűen famanó volt. Lúciának hívták. Nem mintha az emberek nem ragasztottak volna rá matricákat – csak azok egyszerűen nem maradtak meg rajta! Némely manó emiatt felnézett rá, és ragasztott rá egy csillagot. De a csillag leesett! Mások lenézték, mert nem volt egy csillaga sem, és raktak rá egy szürke pontot. Ám az is leesett!

Én is ilyen akarok lenni! – gondolta Pancsinelló. – „Nem akarom, hogy mások jeleket rakjanak rám!” Megkérdezte a matrica nélküli famanót, hogyan lehetséges az, hogy neki nincs egyetlen matricája sem. „Ó, nem nagy ügy! – válaszolt Lúcia. – Egyszerűen csak mindennap meglátogatom Élit.” „Élit?”

„Igen, Élit, a fafaragót. Jót ücsörgök a műhelyében.” „De miért?” „Majd megtudod! Menj el hozzá, fel a hegyre!” Ezzel a matrica nélküli famanó megfordult és elment. „Szerinted egyáltalán szóba áll majd velem?” – kiáltott utána Pancsinelló. De Lúcia ezt már nem hallotta meg.

Így aztán Pancsinelló hazament. Leült az ablak elé, és nézte, hogyan rohangálnak ide-oda a manók, csillagokat és szürke pontokat osztogatva egymásnak. „Ez így nincs rendjén” – suttozta, és elhatározta, hogy elmegy Élihez. Felkapaszkodott a hegytetőre vezető keskeny ösvényen, és belépett a nagy műhelybe. Szeme-szája elállt a csodálkozástól az óriási bútorok láttán. A hokedli a feje búbjáig ért. Lábujjhegyre kellett állnia, hogy rálásson a munkapadra. A kalapács nyele olyan hosszú volt, mint az ő karja. Pancsinelló nyelt egy nagyot, és elindult kifelé.

Ekkor meghallotta a nevét. „Pancsinelló!” – hallatszott egy mély, erős hang. Pancsinelló megállt. „Pancsinelló! Örülök, hogy látlak! Gyere közelebb, hadd nézlek meg!” Pancsinelló lassan megfordult, és ránézett a nagydarab, szakállas mesterre. „Te tudod a nevemet?” – kérdezte a kis manó. „Persze, hogy tudom! Én alkottalak!” Éli lehajolt, felemelte és maga mellé ültette a padra. „Hm... – szólalt meg a mester elgondolkozva, miközben a szürke pontokat nézte. – Úgy látom, gyűjtöttél néhány rossz pontot!” „Nem akartam, Éli! Tényleg nagyon próbáltam jó lenni!”

„Gyermekem, előttem nem kell védekezned. Én nem foglalkozom azzal, hogy mit gondolnak rólad a foltmanók.”

„Tényleg?” „Tényleg. És neked sem kellene. Hát kik ők, hogy jó vagy rossz pontokat osztogassanak? Ők is ugyanolyan foltmanók, mint te. Amit ők gondolnak, az semmit sem számít, Pancsinelló. Csak az számít, amit én gondolok. És szerintem te nagyon értékes manó vagy!”

Pancsinelló felnevetett. „Én, értékes? Ugyan mitől? Nem tudok gyorsan járni. Nem tudok magasra ugrani. A festék repedezik rajtam. Mit számítok én neked?”

Éli Pancsinellóra nézett, rátette kezét a kis favállakra, majd nagyon lassan így szólt: „Az enyém vagy! Ezért vagy értékes nekem.” Pancsinellóra még soha senki nem nézett így – különösen nem az, aki alkotta őt. Nem is tudta, mit mondjon.

„Minden nap vártam, hogy eljössz!” – folytatta Éli. „Azért jöttem el, mert találkoztam valakivel, akin nem voltak matricák” – mondta Pancsinelló. „Tudom. Mesélt rólad.” „Rajta miért nem tapadnak meg a matricák?”

A fafaragó nagyon kedvesen beszélt: „Azért, mert elhatározta, hogy neki fontosabb az, amit én gondolok róla, mint az, amit mások. A matricák csak akkor ragadnak rád, ha hagyod.”

„Micsoda?” „A matricák csak akkor ragadnak rád, ha fontosak neked. Minél jobban bízol az én szeretetemben, annál kevesebbet aggódsz a matricák miatt. Érted?” „Hát, még nem nagyon...” Éli elmosolyodott. „Idővel majd megérted. Most még tele vagy szürke pontokkal. Egyelőre elég, ha minden nap eljössz hozzám, hogy emlékeztethesselek rá, mennyire fontos vagy nekem.”

Éli letette Pancsinellót a földre. „Ne felejsd el – mondta, miközben a foltmanó elindult az ajtó felé –, hogy nagyon értékes vagy, mert én alkottalak! És én sohasem hibázom!” Pancsinelló nem állt meg, de magában ezt gondolta: „Azt hiszem, komolyan mondja!” És miközben ezt gondolta, már le is gurult róla egy szürke pont.

Forrás: Max Lucado (2018): *Értékes vagy*. Timóteus Társaság, Budapest

- Mi a mese tételmondata?
- Milyen szállóigét tudsz párhuzamba állítani a történettel?
- Ki lehet Éli a történetben?
- Nézz utána a szerzőnek, Max Lucadonak!
- Írj egy drámát vagy verset a szövegből!
- Ha osztálytermi oktatásban vesztek részt, adjátok elő a történetet!

Idő: min. 15 perc
Tantárgyi kapcsolódás: magyar, etika, dráma és tánc
Módszer, munkaforma: szemléltetés, közös megbeszélés, dramatizálás
Eszközigény: szöveg

F) Asszertív konfliktuskezelés

Mit gondoltok, létezik olyan konfliktuskezelés, amiben az egyik fél kedvesen bánik a másikkal? Hozzatok fel érveket, példákat!

Ehhez kapcsolódóan nézzétek meg a **Mahatma Gandhi** életéről készült 1982-es Oscar-díjas angol-indiai életrajzi dráma 17:45 – 19:42-ig tartó jelenetét.

Figyeld meg a szereplők nonverbális reakcióit! Melyik szereplőt találod kedvesnek? Melyik szereplő mivel érte cél?

Nézz utána az asszertív kommunikáció jelentésének!

Idő: min. 15 perc
Tantárgyi kapcsolódás: magyar, etika, mozgókép, történelem
Módszer, munkaforma: szemléltetés, közös megbeszélés, vita
Eszközigény: film, lejátszó

G) Rose

Szoros olvasással önállóan olvasd el a történetet. Minden mondatnál állj meg és az eszedbe jutó kérdéseket írd le egy külön lapra 54 számhoz (összesen ennyi mondatból áll a történet). (Azt is lehet, hogy a pedagógus olvassa fel úgy, hogy mondatonként 1-2 perces szünetet tart, míg te leírod a kérdéseidet.) Ha nincs kérdésed, hagyd üresen azt a pontot.

A történet végén gyűjtsétek össze egymás kérdéseit, hasonlítsátok össze mondatonként, és csoportosítsátok őket! Hányan tettek fel azonos kérdéseket? Hány kérdésre kaptátok meg később a választ?

Mely kérdésekre tudnátok ti megfelelni?

„A főiskola első napján a professzorunk bemutatta magát, majd megkért minket, hogy mutakozzunk be valakinek, akit eddig nem ismertünk. Felálltam, körülnéztem, amikor valaki enyhén megérintette a vállam. Hátrafordultam, és egy ráncos, öreg hölgy nézett rám mosolyogva, beragyogva ezzel az egész osztályt. Így szólt: - Szia jóképű. A nevem Rose. 87 éves vagyok. Megölelhetlek?

Nevettem, és lelkesen válaszoltam:

- Még szép, hogy meg!

Erre ő barátságosan megszorongatott.

- Miért van ön a főiskolán, már ilyen fiatal, ártatlan korban? – kérdeztem. Viccesen azt válaszolta:

- Azért vagyok itt, hogy találjak egy gazdag férjet, megházasodjak, és gyerekeket csináljak.

- De most komolyan – mondtam. Kíváncsi voltam, mi motiválta őt, hogy egy ekkora kihívást vállaljon ennyi idősen.

- Mindig arról álmodtam, hogy befejezem a főiskolát és végre eljött az ideje! – mondta.

Az órák után elsétáltunk a társalgóba, és megosztottunk egy csokiturmixot. Gyorsan összebarátkoztunk. A következő három hónapban, minden nap együtt mentünk haza és rengeteget beszélgettünk. Mindig azt képzeltem, hogy egy időutazáson veszek részt, amikor az életbölcsöleteiről mesélt. Az év során Rose az egyetem egyik szimbólumává vált, és bárkivel, akivel találkozott, gyorsan összebarátkozott. Szeretett kiöltözni, és szórakoztatta, hogy a többiek felfigyeltek rá.

A szemeszter végén elhívtuk Rose-t a foci bankettre. Sosem felejttem el, amit akkor tanított nekünk. Felkonferálták és a színpadra lépett. Ahogy elkezdett beszélni, leejtette a három kártyáját a földre. Egy kicsit zavarban volt és a mikrofonra támaszkodva azt mondta:

- Elnézést, egy kicsit ideges vagyok. Feladtam a sört a böjt miatt és ez a whisky kicsinál! Sosem fogom rendbe szedni ezeket a lapokat, szóval hadd mondjam el fejből, amit tudok!

Ahogy neveltünk, megköszöri a torkát és így folytatta:

- Nem azért hagyjuk abba a játékot, mert öregsünk. Azért öregsünk meg, mert abbahagyjuk a játékot. A fiatalságnak, boldogságnak és sikernek összesen négy titka van. Ne vess sokat és minden nap találj humort az életedben! Kell, hogy legyen egy álmod! Ha elveszted az álmaid, meghaltál. Annyi olyan embert ismerünk, akik úgy járnak-kelnek a földön, hogy halottak és még csak nem is tudnak róla! Hatalmas különbség van aközött, hogy felnősz és aközött, hogy megöregszel. Ha 19 éves vagy, és egész évben csak fekszel az ágyban, anélkül, hogy valami hasznosat csinálnál, akkor is húsz éves leszel. Jelenleg 87 éves vagyok, és ha egész évben az ágyban fekszem, én is 88 leszek. Mindenki megöregedhet. Nem kell hozzá tehetség vagy képesség. Ahhoz, hogy felnőj, mindig meg kell találni a lehetőséget a változásban.

Ne sajnálj semmit! A felnőttek általában nem sajnálnak semmit, amit megtettek, inkább azt, amit nem tettek meg. Csak azok félnek a haláltól, akik azt sajnálják, hogy nem is éltek.

A beszédét azzal zárta, hogy bátran elénekelte „A rózsza” című dalt. Mindannyiunkat megkért, hogy tanuljuk meg a szövegét és éljük át a mindennapjainkban.

Év végén Rose befejezte a főiskolát, amit már olyan régen elkezdett. Egy héttel a diplomaosztó után meghalt. Békésen, álmában. Több mint kétezer főiskolás tanuló érkezett a temetésére, hogy tisztelegjen a csodálatos hölgynek, aki példát mutatott, hogy sose késő azzá válni, aki lenni akartál.

Ha ezt elolvastad, kérlek küldd el ezeket a kedves szavakat a barátaidnak, családodnak! Élvezni fogják! Ezek a szavak terjesztik Rose emlékét.

EMLÉKEZZ: MEGÖREGEDNI KÖTELEZŐ,

FELNÖNI VISZONT VÁLASZTÁS KÉRDÉSE!

Abból élünk, amit kapunk, úgy élük, ahogy adunk."

Forrás: Ismeretlen szerző

- Nézz utána, melyik dalról beszélhetett Rose!
- Énekeljétek el közösen!
- Mit jelent az élethosszig tartó tanulás (LLL = Life Long Learning)?
- Nézz utána: van korhatár az egyetemre való jelentkezéseknél?
- Mit gondolsz, bármikor megtanulhatunk bármit?
- Beszéljétek meg, mit tudtok az öregedés folyamatáról!

Idő: 25-30 min

Tantárgyi kapcsolódás:

etika, magyar nyelv, biológia

Módszer, munkaforma:

szemléltetés, közös megbeszélés, ének-zene

Eszközigény: szöveg, internet

Jól Veled a Világ

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>

H) Leila és Mohamed

Hallgassátok meg a következő történetet és rajzoljátok le a szereplőket!

A Nílus egy hosszú folyó, mely Észak felé fut; csak kevés híd vezet át rajta. A 17 éves lány, LEILA a folyó partján él, és mélyen szerelmes a másik parton lakó MOHAMEDBE. LEILA megkéri AHMEDET, hogy vigye át őt a túlpartra, a szerelméhez. AHMEDNEK van csónakja, rá is érne, mégsem viszi át LEILÁT. A lány nem adja fel, TARIKHOZ fordul. TARIK azt feleli, másnap reggel átviszi, de azzal a feltétellel, hogy LEILA vele tölti az éjszakát. Így is történik: LEILA, aki bármi áron MOHAMEDHEZ akar menni, TARIKKAL tölti az éjszakát, TARIK pedig reggel átviszi őt a túlsó partra. Itt LEILA szerelmese karjaiba rohan, és elmondja neki, milyen nehézségekkel kellett megküzdenie, hogy végre vele lehessen. Mohamed ekkor elzavarja őt. LEILA könnyeivel küzdve téblábol a folyóparton, amíg véletlenül DZSAFAR nem akad az útjába. DZSAFAR a lány bánatának okát tudakolja, és LEILA el is mondja neki a történetét, mire DZSAFAR MOHAMEDHEZ megy, és egy árva szó nélkül lekever neki két hatalmas pofont.

Önállóan tedd szimpátia alapján sorrendbe a szereplőket: 1: a legszimpatikusabb, 5: a legkevésbé szimpatikus számodra.

Alkossatok 5 fős csoportokat és kb. 10 perc alatt alakítsatok ki közös álláspontot a szereplők rangsorát illetően a hallottak alapján.

Egy mindenki számára jól látható táblázatba vezessétek fel az eredményeket!

	Leila	Mohamed	Ahmed	Tarik	Dzsafar
A csoport					
B csoport					
C csoport					
D csoport					
E csoport					
F csoport					
Átlag:					

Ezek után hallgassátok meg a Leila történetéhez tartozó, „azóta tudomásunkra jutott” alábbi részleteket:

A 17 éves LEILA középiskolai diák, MOHAMED pedig az ő egyik, boldog házasságban élő tanára. AHMED szintén abban az iskolában tanít, MOHAMED a kollegája. TARIK a lány nagyapja, aki rég nem látta LEILÁT; egész éjjel teáztak és beszélgettek. DZSAFAR pszichopata gyilkos, és csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy megelégedett a MOHAMEDNEK adott két pofonnal.

- Mit szóltok ahhoz, amit éppen most hallottatok?
 - Hogyan rangosorolnátok most a szereplőket?
 - Mit árul el nekünk mindez arról, hogyan hozunk ítéleteket?
-
- Beszélgetsek a mindannyiunk kulturális referenciaháttérében jelen levő korlátokról, az előítéletek működéséről!

Forrás: Migráns tanulók, menedékkérők és menekültek integrációjának támogatása Szakemberek képzése. Tréning gyakorlatok.

https://tudastar.menedek.hu/sites/default/files/similar_io2_treninganyag_hun_final.pdf

A feladat a Similar kézikönyv 2. modul kiegészítő anyaga alapján került átdolgozásra.

Idő: 30-45 min

Tantárgyi kapcsolódás:

etika, magyar nyelv

Módszer, munkaforma:

szemléltetés, közös

megbeszélés

Eszközigény: -

Fontos! A program minden írott és szóbeli anyaga jogvédett! Az ebben a dokumentumban található anyagnak a felhasználása a foglalkozásokon kívüli más nyilvános eseményeken vagy továbbadása harmadik félnek kizárólag a Jobb Veled a Világ Alapítvány előzetes engedélyével lehetséges!

Jobb Veled a Világ
ALAPÍTVÁNY

<https://boldogsagora.hu/erossegek-bajnokai/>